

Světová ekonomika

Světové komoditní trhy

Výrazné zisky si během celého roku připisovaly komoditní trhy. To potvrzuje rovněž index Reuters Commodity Research Bureau, který obsahuje sedmnáct nejobchodovanějších světových komodit. Ten se během roku 2003 zvýšil o více než osm procent. Nejlépe si přitom vedly kovy. Cena některých z nich totiž překonala svoje mnohaletá maxima, a to zejména díky silné poptávce. Zdražení se rovněž dotklo ropy a zlata. Jejich cena rostla s tím, jak klesala hodnota amerického dolaru.

Ropa

Rekordní hodnoty lámala v roce 2003 cena ropy obchodovaná na burzách v New Yorku i v Londýně. Válka v Iráku, krádeže a sabotáže na iráckých ropných zařízeních, nedostatečné zásoby ve Spojených státech či dočasné zastavení produkce ve Venezuele a Nigérii – to byly hlavní důvody zdražení této strategické suroviny.

Nejvyšší ceny přitom ropa dosáhla v polovině března 2003. Tehdy se strategická surovina obchodovaná v New Yorku vyšplhala až ke 40 dolarům za barel kvůli obavám z válečného konfliktu v Iráku. Na trhu s ropou panovala obava z případného zastavení dodávek ropy nejenom z Iráku, ale také z ostatních arabských zemí.

Ekonomové dokonce v souvislosti s očekávanou válkou vytvářeli různé scénáře vývoje případného konfliktu a v závislosti na něm predikovali i cenu ropy. Nejpesimističtější prognózy přitom počítaly s tím, že cena ropy se může vyšplhat až na 80 dolarů za barel. Rychlé vítězství spojenců v Saddámově zemi však znamenalo úplný opak. Cena ropy zamířila prudce dolů. Ropa Brent se tak na konci března obchodovala dokonce pod 23 dolary za barel, lehká americká pak v dubnu klesla k 25 dolarům.

Další vzpruhou pro ceny se stal v září nečekaný krok Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC). Kartel srazil svoji těžbu na 24,5 milionu barelů denně. Od té doby do konce roku hodnota suroviny vzrostla asi o 7 dolarů. Díky tomu se zvedla i takzvaná cena ropného koše OPEC, která je odvozená jako aritmetický průměr sedmi různých druhů strategické suroviny.

Ta se v posledních měsících roku pohybovala spíše v horní hranici stanoveného pásma 22 až 28 dolarů za barel a v prosinci ji dokonce ztelně překračovala. Za normálních okolností by kartel poté, kdy cena koše přesáhne horní úroveň, přistoupil k uvolnění produkce, aby výkyvy cen korigoval. Tentokrát však zástupci OPEC na konci roku pouze uvedli, že toto překračování lze ospravedlnit poklesem kurzu dolaru na devizových trzích. Cena je totiž uváděna právě v americké měně.

Drahé kovy

Dražší o více než dvacet procent byly na konci 2003 proti předchozímu roku dva hlavní drahé kovy – zlato a stříbro. Zlato si uchovávalo růstový trend v podstatě po celý rok. Konec prosince pak završilo v blízkosti osmiletých maxim na 416 dolarech za troyskou unci. Obdobná situace doprovázela i obchodování se stříbrem. Hodnota tohoto kovu se pak na úplném konci roku vyšplhala až do blízkosti šesti dolarů za unci, což je nejvýše od dubna 1998.

Rostoucím cenám těchto komodit se však nedalo divit vzhledem ke geopolitické situaci. Zdražení měly na svědomí zejména hrozby teroristických útoků spolu s obavami z války. Právě zlato totiž patří v dobách nejistoty a války k těm nejbezpečnějším investicím, na něž investoři sázejí. Kvůli tomu, že na rozdíl od ostatních aktiv uchovává svoji hodnotu, bývá často označováno jako »bezpečný přístav« investořů.

Kromě toho však drahým kovům nahrával i trvalý pokles kurzu dolaru, který snižoval jejich cenu pro neamerické investory.

Nejdražší za posledních 23 let – 840 dolarů za unci – se v průběhu roku 2003 prodávala rovněž pla-